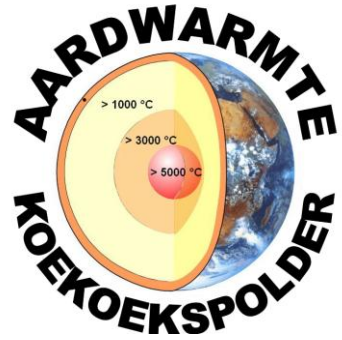

Informatiebrief

Oktober 2012

Voortgang eerste aardwarmteproject

Tijdens Kom in de Kas, afgelopen voorjaar, kwamen veel mensen uit IJsselmuiden een kijkje nemen in het pomphuis van de eerste Overijsselse aardwarmtebron. Daar was de aardwarmte installatie te bewonderen en kregen bezoekers uitleg over hoe aardwarmte werkt. Op dat moment werd nog druk gewerkt aan de afronding van de technische installatie en kon alleen in korte periodes aardwarmte geproduceerd worden. Intussen is de installatie nagenoeg gereed en wordt sinds een maand of twee continu aardwarmte aan de tuinbouwbedrijven geleverd.

Terugpompen van bronwater moeilijker

Afgelopen zomer is door deskundigen de geologische laag op ongeveer 1.900 meter diepte onder de Koekoekspolder uitgebreid onderzocht. Het betreft een zandsteenlaag waaruit het bronwater van 73 graden wordt opgepompt. Uit onderzoek bleek dat deze laag minder doorlatend is dan verwacht. Het gevolg hiervan is dat, om het gebruikte bronwater terug te pompen, er extra pompdruk noodzakelijk is. In de afgelopen periode is met een tijdelijke pomp gewerkt om het afgekoelde bronwater terug te pompen. De komende maanden zal de definitieve injectiepomp geïnstalleerd worden en dan is de aardwarmte-installatie voor de winter helemaal klaar. Deze eerste bron kan meer dan 5MW (Mega Watt) aan warmte leveren, zodat ook op koude winterdagen er voldoende warmte beschikbaar is.

80% minder aardgas

Kwekerij Voorhof aan de Woldweg is een van de bedrijven die aardwarmte gebruikt voor het verwarmen van de kassen. In augustus heeft René Kalter slechts 20% van de hoeveelheid aardgas gebruikt dan in andere jaren. Het uiteindelijke doel van René is om zijn teelt van komkommers zonder aardgas te realiseren. Dan zou het op

energiegebied de duurzaamste komkommer van Nederland worden. Een aardwarmtebron kan meer dan 30 jaar meegaan, dus als alles goed loopt kan ook de zoon van René nog volop van de aardwarmte genieten.

Bezoek Henk Bleker

Door de in gebruik name van de aardwarmtebron is het tuinbouwgebied breder bekend geworden. Zo ook bij Henk Bleker. Op 16 augustus bracht Henk Bleker (Staatssecretaris voor Landbouw), gedeputeerde Theo Rietkerk en Tweedekamer lid Eddy van Hijum een werkbezoek aan de Koekoekspolder. Bleker was onder de indruk van het innovatieve aardwarmteproject en hoe de ondernemers naar nieuwe oplossingen hebben gezocht voor hun warmte-

voorziening. Hij bezocht ook het bedrijf van Wout Limburg, waar een tweede aardwarmteproject in voorbereiding is. Tenslotte werd een bezoek gebracht aan de aardbeienkas van Richard Kalter. Richard vertelde aan Bleker hoe hij aan de ene kant werkt aan een duurzame teelt en aan de andere kant de marketing van zijn product oppakt. Koekoekspolder staat intussen bekend om zijn mooie tuinbouwproducten en duurzaamheid.

Dit eerste aardwarmteproject wordt ondersteund door Provincie Overijssel, Gemeente Kampen, Ministerie van EL&I (POP2) en het Productschap Tuinbouw (Kas als Energiebron). Het project is een belangrijk onderdeel van de verdere verduurzaming en ontwikkeling van het tuinbouwgebied Koekoekspolder.

Kampen®

provincie Overijssel

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

Info: Aardwarmtecluster BV, de heer R. Vorage, greenhousegeopower@hotmail.com
Provincie Overijssel, de heer R. Migchelsen, r.migchelsen@overijssel.nl
Gemeente Kampen, de heer P. Romkes, p.romkes@kampen.nl